

foto: Rudolf Strážovský

S vdácnosťou voči nášmu Pánovi začíname druhý ročník nášho časopisu **Diakonia.sk**. V minulom roku sme s radosťou a optimizmom začínali s jeho vydávaním, veď sme okrem jasných zámerov a chuti pracovať mali na mieste šéfredaktorky odborníčku - žurnalistku. Žiaľ, často sa nám ľuďom stáva, že sa aj tie najlepšie plány nevydaria a už po pár mesiacoch naša kolegyňa zmenila svoje priority a my sme sa v polovine roku museli ujať aj jej úloh. Aj preto snád' nie je náš časopis ešte na takej úrovni ako by mohol byť, keby bol v „rukách“ odborníka. Na druhej strane, zámer informovať všetkých zamestnancov, priaznivcov a partnerov diakonie sme neopustili a aj napriek pracovným povinnostiam sa nám podarilo vo vydávaní pokračovať.

Verím, že aj v ďalšom období nám náš Pán pomôže zvládnuť všetky úlohy, spojené s vydávaním časopisu: pripravovať ho tak, aby bol po obsahovej stránke i vonkajšej forme pútavý, aby slúžil nielen záujmom Evanjelickej diakonie, ale aj predstaveniu partnerských diakonických aktivít, aby sa nám darilo zabezpečiť aj finančné zdroje na jeho vydávanie a v nie poslednom rade získať pre prácu na jeho vydávaní nových spolupracovníkov. **Chcete nám pri tom pomôcť?**

**Vidím polia vôkol seba
celkom biele sú dávno
každú ruku treba
ochotnú...**

**No tak pod'a vykupuj čas,
veď nevieš pokiaľ trvá deň,
práve ty a práve tu
môžeš pomôcť snád'!**

*(úryvok z mládežníckej
piesne)*

Pre každú prácu sú potrební odborne pripravení spolupracovníci. Pre diakoniú zvlášť! Po politickej zmene koncom minulého storočia sa najprv riešili právne a legislatívne otázky súvisiace so zakladaním organizácií na poskytovanie diakonických - sociálnych služieb, následne bolo potrebné vytvárať materiálne predpoklady na ich existenciu, ale súčasne sa ukazuje dôležitá aj príprava personálu na ich poskytovanie. Veď po niekoľko desaťročí bola cirkev oddelená nielen od možnosti poskytovať diakonické služby, ale bol prerušený aj prirodzený výber vhodných spolupracovníkov diakonie a ich príprava pre prácu na všetkých úrovniach. Ak chce cirkev poskytovať kvalitné služby, musí zodpovedne pristupovať aj k príprave personálu na ich poskytovanie.

Toto číslo chceme venovať sonde do **prípravy diakonického personálu** a to pre prácu na úrovni cirkevných zborov, ako aj stredísk a Ústredia Evanjelickej diakonie. Prizvali sme k spolupráci na ňom aj študentov bakalárskeho programu sociálnej diakonie Evanjelickej bohosloveckej fakulty UK.

Ján Huba, riaditeľ ED

Výchova diakonických spolupracovníkov

Na úvod sondy do prípravy diakonického personálu sme položili niekoľko otázok riaditeľovi Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku (ďalej ED), Ing. Jánovi Hubovi.

Priblížte nám prosím, situáciu vo vzdelávaní personálu Evanjelickej diakonie.

Už v úvodníku časopisu som pripomenul situáciu po zмене politických pomerov u nás v r. 1989. Evanjelická cirkev a. v. na Slovensku mala v prvej polovici 20. storočia rozvinutú diakonickú prácu. To sa prejavovalo nielen vybudovanými zdravotnými a sociálnymi zariadeniami a službami, ale aj systémom výchovy diakonického personálu. Tento bol zastrešovaný materskými domami v Liptovskom sv. Mikuláši, Bratislave a Starej Turej. Preto likvidácia Evanjelickej diakonie spôsobila škody nielen ako dôsledok zoštátnenia diakonických zariadení, ale (možno, že väčšie) aj rozpadom osvedčeného systému výberu a výchovy diakonického personálu. Budovy sa dajú opraviť, ale približne päťdesiatročné prerušenie vo výchove a vzdelávaní spôsobilo, že niet na čo nadviazať, že treba začínať úplne odznovu. A to popri náročných úlohách vo výstavbe a prevádzke organizácie.

Preto ED v prvých rokoch po obnovení svojej činnosti riešila vzdelávanie pracovníkov len individuálne. Na obsadenie miest v prevádzkach stredísk využívala vhodných pracovníkov z regiónov so sociálnym, alebo zdravotným vzdelaním. Týchto sa Ústredie ED snažilo dovzdelávať prostredníctvom diakonicko - sociálneho vzdelávania, ktoré zabezpečilo v spolupráci s Biblickou školou v Martine (ďalej BŠMT).

Mohli by Ste nám bližšie priblížiť toto vzdelávanie?

Vzniklo v r. 2000 pre zabezpečenie vzdelávacích potrieb ED a z jej iniciatívy. Využila ponuku BŠMT, jej infraštruktúru a výhodnú polohu Martina na to, aby vzdelávanie zabezpečovala prostredníctvom Biblickej školy. Vzdelávanie bolo organizované ako jednoročné dialkové štúdium, so sústreďeniami raz za 2 týždne, naväzujúce na 2 všeobecné ročníky BŠMT. ED toto vzdelávanie podporovala finančne a zabezpečila aj odbornú garanciu. Štúdium jej slúžilo na vzdelávanie vlastného personálu, ako aj prípravu spolupracovníkov diakonických organizácií, založených na zborovej úrovni. Evanjelická cirkev uznala absolvované 3-ročné štúdium na BŠMT ako postačujúce vzdelanie na výkon diakonátu v CZ ECAV (Cirkevné nariadenie 1/05).

Ako je vykonávaný výber manažmentu ED?

Pracovníci na pozície riaditeľov stredísk ED, alebo na vedúcich referátov Ústredia ED, boli väčšinou prijímaní verejným výberom. Často to však nebola jednoduchá úloha, keďže uchádzači nie vždy spĺňali požadované kritériá. V takom prípade dostala prednosť odborná a osobnostná výbava uchádzača pred konfesijnou príslušnosťou. V ďalšom období vybratí zamestnanci museli plniť individuálne podmienky vzdelávania.

Aké podmienky musia spĺňať uchádzači?

Na obsadenie manažérskych pozícií na Ústredí a v strediskách ED sú väčšinou nasledovné podmienky: vysokoškolské vzdelanie (najvhodnejšie sociálne), znalosť minimálne jedného cudzieho jazyku (NJ, AJ), manažérske skúsenosti, ekonomické, právne a podnikateľské základy, skúsenosti s projektovou činnosťou a užívateľská znalosť PC. Predpokladáme, že uchádzač o prácu v ED vie dokumentovať svoj záujem aj motiváciou pre túto prácu a znalosťou štruktúry ED a ECAV.

Postačuje na výkon takejto funkcie absolvovanie sociálnej diakonie na EBF UK?

Treba povedať, že by bolo vhodnejšie magisterské štúdium a takisto väčšie praktické prepojenie s Evanjelickou diakoniou. Na druhej strane ma teší, že takéto vzdelávanie existuje. Je možné na ňom budovať. Najväčšou jeho prednosťou je, že formuje v mladých ľuďoch diakonické povedomie a vnútornú motiváciu pre službu na biblických základoch.

Za rozhovor ďakuje Lubomíra Halíková

V tomto čísle predstavíme študentov sociálnej diakonie na EBF UK a niekoľko absolventov diakonicko-sociálneho vzdelávania.

Diakonické vzdelávanie na EBF UK - NOVÁ MOŽNOSŤ PRE POSILNENIE BOŽEJ MISIE.

Naša Evanjelická cirkev a. v. na Slovensku má bohatú históriu organizovanej i spontánnej služby lásky. Kontinuita tejto služby, najmä pokiaľ ide o jej verejnú podobu, však bola prerušená v rokoch 1948 – 1989. To, že režim, ktorý bol pre cirkev ideologicky nepriateľský, videl v diakonii prekážku svojich plánov na zastavenie rastu cirkvi a vykorenenie viery, ukazuje tiež, aká dôležitá bola táto služba pre celkovú misiu cirkvi. Diakonia je súčasťou jednej Božej misie a jej vzácnosť je v tom, že ľuďom v núdzi prináša Kristovu lásku práve v aktuálnom čase a v tej potrebe, ktorá ich zastihla.

Okrem toho je služba lásky k núdnym úlohou všetkých kresťanov. Dovolím si tvrdiť, že tak, ako sme cirkvou všeobecného kňazstva všetkých veriacich, možno tvrdiť, že sme aj cirkvou všeobecného diakonátu všetkých veriacich. Šírenie evanjelia slovom a skutkom obetavej lásky v mene Ježiša Krista je úlohou všetkých pokrstených členov cirkvi.

Cirkev v spoločnosti hľadá spôsoby ako túto prácu konať. Preto potrebuje tiež diakonické programy a inštitúcie, domovy diakonickej služby a odborne pripravených spolupracovníkov. Vieme, že títo sa môžu uplatniť v cirkevných i necirkevných domovoch, ktoré sú v sieti sociálnych zariadení štátu, či súkromných inštitúciách. Všade tam je diakonická služba kresťanov potrebná a užitočná.

Preto na Evanjelickej bohosloveckej fakulte vznikol (zatiaľ bakalársky) program nazvaný „Evanjelická sociálna diakonia“. Vychádzajúc z motivačnej sily evanjelia sa usiluje odovzdať vedomosti a praktické skúsenosti pre diakonickú

službu uprostred sociálnych potrieb a služieb na Slovensku.

Je plánovaný na šesť semestrov a ukončený bakalárskym diplomom. Tento je t. č. požadovaným kvalifikačným stupňom aj pre spolupracovníkov verejnej a štátnej správy v oblasti sociálnych služieb. Program poskytuje kurzy v dvoch oblastiach. Teologické disciplíny sú z veľkej časti vybrané z magisterského programu „Evanjelickej teológie“. K nim boli pripravené špeciálne teologické kurzy, ktoré sa týkajú teológie diakonickej služby (napr: Teologické základy diakonie, Dejiny diakonie a vnútornej misie, Zborová diakonia, Diakonát ako služba cirkvi, Problematika ústavnej diakonie...) V druhej väčšej polovici programu študenti absolujú kurzy s odborníkmi z pedagogickej fakulty UK. Tieto sa týkajú oblastí, ako je všeobecná a špeciálna pedagogika, sociálna práca, poradenstvo a pribudne k nim aj opatrovatelstvo.

Program sa nachádza v svojom 2 roku, má spolu 13 študentov a (napriek slabej propagácii), možno konštatovať rastúci záujem oň. Katedra praktickej teológie pripravuje v súčasnosti magisterský stupeň štúdia zameraný na management diakonických zariadení. Robíme to v presvedčení, že Pán cirkvi bude naďalej budiť v našich členoch túžbu po odbornej príprave na službu lásky núdnym v moci Ježiša Krista uprostred našej spoločnosti.

Ak dáte túto správu ďalej medzi tých, čo v sebe nesú takúto túžbu, podporíte Božiu misiu uprostred nás.

Prof. ThDr. Július Filo

REFLEXIE ŠTUDENTOV DIAKONICKÉHO VZDELÁVANIA

Oslovili sme študentov študijného odboru Evanjelickej sociálna diakonia na EBF UK, aby nám prezradili svoje motivácie pre ich štúdium, odhalili očakávania prípadne skúsenosti s prácou v oblasti diakonie.

Podnetom pre moje rozhodnutie študovať program Evanjelickej sociálna diakonia na EBF UK bola hlavne moja skú-

Študenti 2. ročníka Evanjelickej sociálnej diakonie na EBF UK

(zľava: Slávka, Daniela, Julka, Pavel, Marian, Lubka)

senosť so sociálnou prácou. Dvakrát som sa prostredníctvom SED zúčastnil dobrovoľníckeho programu „Letné aktivity“ v Nemecku. Tam som pracoval hlavne s postihnutými ľuďmi. Práca s nimi ma veľmi zaujala a cítil som, že mi to dodáva veľa sily. Pre mňa, ako veriaceho človeka, je dôležitá hlavne láska k blížnemu a nie budovanie kariéry v biznise. So štúdiom tohto programu som veľmi spokojný, pretože ma učí porozumieť problémom ľudí, ich zmyšľaniu a cíteniu. Štúdiom teologických disciplín môžem lepšie vnímať Božiu vôľu, poznávať Ho a tieto poznatky využívať v praxi. Myslím si, že som si vybral správnu školu.

Samuel, 1. roč.

Diskusia na vyučovacom predmete - praktikum pastorálky.

Nevybrala som si tento odbor s vyhlídkou veľkého uplatnenia v živote, s možnosťou kariérneho či profesného rastu. Celý tento smer sa nesie v znamení pomoci a na pomoci iným sa nedá profitovať materiálne, či inak hmotne. Najlepšou odmenou je radosť iných a dobrý pocit či pookriatie srdiečka pri úspešnej pomoci. Štúdium mi doposiaľ prinieslo cenné rady a informácie, rovnako aj vnesenie do rôznej problematiky a možnosť vzdelania v rôznych oblastiach pomoci, od samotnej diakonie cez špeciálnu pedagogiku, psychológiu či sociálnu prácu. Je potrebné si vybrať to, k čomu máme najbližšie.

Daniela, 2. roč.

Pracovať s ľuďmi - to bol už oddávna môj sen. Ale kde dostanem vzdelanie, ktoré by mi to umožnilo? Psychológia? Sociálna práca? Na poslednú chvíľu som sa dozvedela o diakonii. Práve táto možnosť ma pritiahla najviac, pretože tu môžem s ľuďmi pracovať a slobodne vyznávať, od Koho tá starostlivosť plynie...

To čo sa naučím, sa snažím uplatňovať aj prakticky - vo svojom voľnom, aj brigádnickom :) čase - či už v domácom CZ pri práci s mládežou a deťmi alebo pri osobnej asistencii pre postihnutých. Nevie, čo presne budem robiť po ukončení štúdia, ale viem, že Pán Boh to už vie, a je len otázkou času, kedy mi to povie :).

Lubka, 2. roč.

V tretom ročníku na katedre etnológie a kultúrnej antropológie na FiFuku v Bratislave som si začal jasne uvedomovať, že čisto vedecká kariéra nie je pre mňa. Úporne som vtedy túžil po možnosti zúročiť vedomosti získané na strednej a vysokej

škole v práci pre iných ľudí. Štúdium diakonie na EBF bolo tou Odpoveďou, ako z neba, hoci mi štúdium na dvoch VŠ spôsobilo nemalé problémy. A ako túto moju "študijnú kombináciu" uplatním? Už uplatňujem: v službe presbytera nášho CZ vo Zvolenskej Slatine – Detve a najnovšie aj pri práci s utečencami a migrantami v azylovom zariadení v Gabčíkove pod záštitou Ekumenickej rady cirkvi na Slovensku.

Marian, 2. roč.

Keď som ukončila strednú školu, a rozhodovala som sa o prihláške na vysokú školu, dozvedela som sa o novom odbore, ktorý sa na EBF mal otvárať. Tak som si okrem iných škôl dala prihlášku aj na tento odbor.

V podstate som pri nástupe do školy nemala vôbec predstavu čo budem študovať. Diakonia sa mi spájala zo službou ľuďom, v rámci cirkvi, ale nemala som žiadne jasnejšie predstavy, čo môže toto štúdium obsahovať. Po troch semestroch strávených na vysokej škole môžem povedať, že moje predstavy sú jasnejšie. Mám veľa nových poznatkov z rôznych odborov práce s ľuďmi, sociálnej pomoci, psychológie, a iných užitočných predmetov. Toto štúdium sa ale od „svetskej“ sociálnej práce líši tým, že nám umožňuje nahliadnuť aj na iný, Boží pohľad na službu ľuďom, spoznať trochu históriu tejto služby a myšlienky na ktorých stojí. Ale nie len to, vďaka niektorým teologickým predmetom sme získali aj pevnejšie ukotvenie našej služby v kresťanstve a hlavne v Bohu.

Nemám presnú predstavu, kde sa po skončení štúdia uplatním, keďže popri diakonii študujem aj iný odbor, možno moje budúce zamestnanie nebude úplne súvisieť s diakoniou, ale viem, že si z diakonie odnášam veľa poznatkov, ktoré sa dajú uplatniť v každodennom živote, vo vzťahoch a v akomkoľvek zamestnaní, lebo diakonia to je viac ako zamestnanie, je to nasmerovanie života do služby a to predsa môžeme vykonávať všade, nie len ako zamestnanci cirkvi.

Slávka, 2. roč.

Ja som na túto školu prišiel, pretože som sa chcel naučiť pomáhať ľuďom. Máme celkom dobré predmety, ktoré nám pomáhajú lepšie spoznať seba samého a cez to sa učíme pomáhať aj iným.

Pavel, 2. roč.

Po absolvovaní štúdia na biblickej škole v Bad Liebenzell a po diakonickom roku vo Wörnersberger Anker som sa rozhodla opäť niečo študovať, čo sa najviac približuje k tým mojím skúsenostiam z Nemecka. Najprv som si chcela urobiť učiteľstvo, ale keďže sa ten odbor neotvoril, zvolila som si diakoniou a dodnes to neľutujem. Práve naopak, Pán Boh to takto viedol.

Centrum vo Wörnersberger Anker poskytuje mladým ľuďom absolvovanie diakonického roka. Je to príprava mladých ľudí pre život. Mojou úlohou bolo pomáhať v doprevádzaní týchto mladých ľudí (semináre, vedenie skupiniek atď.).

Štúdium mi pomáha viac pochopiť ľudí okolo seba. Zameriavam sa hlbšie na sociálne predmety, ktoré sú doplnením teologických predmetov absolvovaných v Nemecku. Tiež mi pomáha pochopiť mnoho vecí, ktoré som vykonávala a vykonávam už teraz prakticky. Myslím si, že zatiaľ to vzdelanie uplatním v zbere, ako aj v nejakých neziskových kresťanských organizáciách. Už teraz sa to deje.

Julka, 2. roč.

Absolventi diakonicko-sociálneho vzdelávania v praxi

Ing. Zoltán Hervay, riaditeľ SED Horné Saliby

Nakoľko som neabsolvoval stredoškolské ani vysokoškolské vzdelanie v odbore sociálna práca, rozhodol som sa prihlásiť na diakonicko-sociálne štúdium na Biblickú školu do Martina. Vzdelanie získané na tejto škole mi pomohlo lepšie pochopiť spoluprácu medzi Evanjelickou cirkvou a Evanjelickou diakoniou. Po skončení diakonicko-sociálneho vzdelania na Biblickej škole v Martine sme v našom zariadení pristúpili na transformáciu nášho Domova dôchodcov za pomoci ústredia ED. Takýmto spôsobom sme rozšírili naše poskytované sociálne služby podľa zákona o sociálnej pomoci 195/1998: o domov sociálnych služieb, organizovania spoločného stravovania a o prepravnú službu. Netreba zabudnúť ani na živnosť zameranú na organizovanie spoločenských akcií, aby sme tak čo najširšiemu okruhu vedeli ponúknuť naše služby a tak uspokojovať potreby našich súčasných a budúcich klientov.

Emília Gábríšová, zborová diakonka

Pracujem ako zdravotná laborantka. Biblickú školu som ukončila v roku 2000 a následne rok na to Diakonicko - sociálne štúdium a to vďaka mojej kolegyni, ktorá ma upozornila na možnosť vzdelávať sa na tejto škole. Môj otec bol už v tej dobe smrteľne chorý a lekári nám nedávali žiadnu nádej na jeho uzdravenie a tak som túžila nájsť u Boha to, čo som tak veľmi potrebovala - vieru, nádej a pocit, že nie som vo svojom trápení osamelá.

Štúdium na zdravotnej škole bolo síce veselé a plné študentských radostí, štúdium na biblickej škole však bolo iné - bohaté na krásne vzťahy, dôveru, pochopenie a vzájomné zdieľanie sa. A tiež na lásku k blížnym, ktorá sa ako zlatá nitka vinula celým tým krásnym obdobím.

Teraz pôsobím v cirkevnom zbere v Záturčí ako zborová diakonka a snažím sa pomáhať kde je to treba. Ale aj v práci, v poliklinike sa mi veľmi často stáva, že za mnou prídu ľudia so svojim trápením a čakajú, že ich vypočujem a hádam aj poteším. Veď to všetci poznáme - rozpovedané trápenie je už o polovicu menšie. Som šťastná, že môžem byť jedným z pracovníkov na Pánovej vinici a pomáhať blížnym niest' ich kríž. Aj chorým v nemocnici sa snažím prinášať nádej, čo plynie z úžasnej zvesti evanjelia o spasení: „tak Boh miloval svet, že svojho jednorodného Syna dal, aby nezyhynul, ale večný život mal každý, kto verí v neho.“ (Ján 3,16) A k tomu úsmev a pohladenie, lebo aj to chorí potrebujú. Napĺňa ma to radosťou a vďakou k Otcovi, ktorý ma vedie a vyučuje, a tiež k ľuďom v Biblickej škole, čo ma naučili láske k svojim blížnym a ich potrebám.

Biblickú školu som absolvovala od roku 1999 - 2002. Počas 3-ročného vzdelávacieho štúdia sme sa zaoberali hlbším poznávaním základných biblických pravd. Veď ústrednou pravdou, ktorá ma sprevádzala počas celého štúdia, je verš z Evanjelia podľa Jána „Poznajte pravdu a pravda vás vyslobodí.“

Hlavne 3. ročník diakonicko-sociálneho štúdia pozostával z veľmi kvalitných prednášok. Význam a využitie zákona o sociálnej pomoci v praxi, kde súčasťou poskytovania služieb by mala byť podľa mňa aj pastorálna starostlivosť o človeka, ktorá je veľmi dôležitá. Veď ak má byť naša služba úplná, tak podľa slov najväčšieho diakona v dejinách ľudstva Ježiša Krista - ide ruka v ruku - pomoc formou nábožného slova a praktických skutkov.

Jedno od druhého sa nedá oddeliť. Hlbokú pravdivosť týchto slov som si mohla uvedomiť v službe zborovej diakonky v CZ ECAV Martin a od roku 2006 i ako riaditeľka SED Sučany. Tento svet potrebuje kvalifikovaných odborníkov v soc. oblasti. A ak máme obstáť, ako rovnocenní partneri v konkurencii iných svetských organizácií, ktoré poskytujú túto službu, musíme sa vzdelávať.

Biblickú školu, ktorá ponúka toto štúdium, doporučujem predovšetkým tým, ktorí sa túžia stať odborníkmi nielen v oblasti sociálnej, ale predovšetkým v oblasti, kde viditeľným spôsobom dokážu priniesť živé svedectvo viery Ježišových nasledovníkov. Podľa ovocia, ktoré vydávame svet pozná, komu skutočne patríme a kto je v živote pre nás najvyššou autoritou.

Mgr. Marta Lipovská, vedúca referátu Osobitnej pomoci

Ako dobrovoľníčka som v roku 1999/2000 absolvovala Dobrovoľnícky sociálny rok v Nemecku, kde som pracovala v domove sociálnych služieb. Tu som vypomáhala pri práci s dospelými s mentálnym postihnutím. Následne som začala študovať VŠ odbor sociálna práca a po ukončení som začala pracovať na Ústredí Evanjelickej diakonie v Bratislave.

Počas štúdia som sa z inzerátu uverejnenom v Evanjelickej kompe posle spod Tatier dozvedela o diakonicko-sociálnom vzdelávaní v Martine. Zaujala ma príležitosť spoznať činnosť Evanjelickej diakonie na Slovensku a možnosť prehliadnúť si vedomosti z oblasti diakonie.

V súčasnosti pracujem ako vedúca Referátu osobitnej pomoci ED. Venujem sa najmä humanitárnej a rozvojovej pomoci, na Slovensku i v zahraničí. Skúsenosti a poznatky z dobrovoľníckeho roka i zo štúdia (formálneho i neformálneho) denne využívam pri svojej práci.

NEFORMÁLNE VZDELÁVANIE PRACOVNÍKOV DIAKONIE

Vzdelávanie založené na skúsenostiach

Diakonia je služba

Slovo „Diakonia“ je gréckeho pôvodu a znamená „služba“. Označuje službu osobne preukazovanú inému človeku.

Vychádzajúc z Biblie v rozšírenom zmysle tohto slova môžeme hovoriť o rozličných formách a činnostiach služby - od posluhovania pri stole (čo je základný význam vychádzajúc z Lk 17,8 a J 12,2), cez starostlivosť o živobytie ako také (Lk 10,40 a Sk 6,1), poskytovanie pokrmu a nápoja, ubytovanie, zaodievanie, navštevovanie chorých alebo väzňov.

Čistú a pravú hodnotu, význam a hĺbku pojmu „služba“ vyjadril sám Pán Ježiš Kristus, keď v rozhovore s učeníkmi povedal: „Lebo ani Syn človeka neprišiel, aby Jemu slúžili, ale aby On slúžil a dal život ako výkupné za mnohých.“ (Mk 10,45) Čo teda platí o Kristovi, stáva sa základným Ježišovým prikázáním pre všetkých Jeho učeníkov a nasledovníkov - „Ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje, a kde som ja, tam bude i môj služobník. Ak mi niekto slúži, uctí ho Otec.“ (J 12,26)

Pojmom „služba“ označujeme zmysel a význam kresťanskej lásky, ktorá je aktívna a činorodá, a zároveň označuje aj pravé učeníctvo, lebo všetko, čo kresťan urobí najmenšiemu spomedzi blížnych, to urobí samému Pánovi. Samotný Ježišov pojem služby vyrastá zo starozmluvného prikázania lásky k blížnemu, ktoré prevzal a v spojení s prikázáním lásky k Bohu urobil obsahom Bohom požadovaného mravného postoja človeka, ktorý Ho nasleduje.

Diakonia je služba, ktorá sa má diať v cirkvi a z cirkvi má súčasne vychádzať. Apoštol Peter píše: „Posluhujte si ako dobrí šafári rozličnej milosti Božej, každý tým duchovným darom, ktorý prijal.“ (1 Pt 4,10).

Študijná cesta

V dňoch od 5. do 10. marca 2007 sa zúčastnili pracovníci ED ECAV študijnou-pracovnej cesty po zariadeniach sociálnych služieb v oblasti

Württemberg, v okolí Stuttgartu. Cieľom tejto cesty bolo poznať prácu zariadení a nadobudnúť nové skúsenosti a poznatky v oblasti služby a pomoci blížnym. Bolo nás 23 pracovníkov zo stredísk Evanjelickej diakonie, zo zborových diakonií a dobrovoľných pracovníkov, ktorí pomáhajú pri diakonickej práci a konajú túto službu ako profesionáli či ako dobrovoľníci. Prítomní bolia tiež dvaja pracovníci Sliezskej a Poľskej diakonie. Pri návštevách jednotlivých zariadení sa nám ich pracovníci ako aj pracovníci vedenia Diakonického diela Württemberg ochotne venovali, informovali nás o Diakonii v Nemecku, o ich konkrétnej činnosti a službe.

Nemecké Diakonické dielo

Diakonické dielo (Diakonisches Werk) alebo Diakonia (Diakonie) je všeobecný pojem označujúci sociálnu činnosť Evanjelickej cirkvi v Nemecku (Evangelische Kirche in Deutschland – EKD) pre ľudí každého veku bez ohľadu na pohlavie alebo náboženské vierovyznanie.

V Nemecku existuje na regionálnej úrovni 26 Diakonických diel (Diakonisches Werk – DW). EKD, spolkové cirkvi a ďalšie slobodné cirkvi, rovnako ako mnohé senioráty a niektoré cirkevné zbory založili lokálne Diakonické diela. Angažujú sa v oblasti sociálnej starostlivosti a usilujú sa pomôcť ľuďom v núdzi.

Diakonia (Diakonické dielo) Württemberg je organizovaná na viacerých úrovniach. Diakonia funguje na princípe partnerskej spolupráce: cirkevných zborov, zariadení a iniciatív Diakonie, cirkevných obvodov a Diakonického diela Württemberg.

Cirkevné zbory sú základom diakonickej práce, lebo tam žijú tí, ktorí pomáhajú, ktorí pomoc potrebujú, ktorí sa za to modlia a tí, ktorí zbierkami podporujú činnosť Diakonie. Niektoré diakonické zariadenia sú zriadené priamo cirkevnými zbormi (napr. MŠ, čiastočne Diakonické stanice...).

Zariadenia a iniciatívy Diakonie sa organizujú v CZ a často sú aj ich časťou. Sú to napríklad: domovy sociálnych služieb, zariadenia pre ľudí s mentálnym postihnutím, iniciatívy

pre nezamestnaných ľudí, detské domovy, mládežnícke domovy, nemocnice. Majú právnu subjektivitu. Ďalej sú to svojpomocné skupiny – skupiny postihnutých osôb, ktoré sa snažia vzájomne si pomôcť. Sú založené členmi cirkevných zborov a tiež diakonické skupiny, ktoré sa angažujú pre iných – napr. kruh priateľov utečencov, kruh priateľov závislých, hospicové skupiny, pomoc chudobným (napr. diakonické obchody). Sú založené členmi cirkevných zborov.

Cirkevný obvod – na jeho úrovni sa poskytuje poradenstvo v Diakonických staniaciach. Pomoc sa poskytuje priamo alebo pracovníci vedia poradiť, kde ľudia v núdzi pomoc dostanú (bezdomovci, chudobní, závislí, ženy, páry, problémy v tehotenstve a iné).

Diakonické dielo Württemberg (DWW) – vzniklo spojením 300 zriaďovateľov diakonických zariadení vo Württemberg. DWW je krajskou kanceláriou so sídlom v Stuttgarte a jeho úlohou je poradenstvo odborné, koncepčné, právne, ekonomické a zastupovanie záujmov Diakonie na úrovni spolkovéj krajiny.

DWW zastrešuje 240 zriaďovateľov rôznych foriem sociálnej práce, 1 500 zariadení, 31 600 pracovníkov na plný úväzok, viac ako 30 000 dobrovoľníkov a veľké množstvo ľudí podieľajúcich sa na diakonických aktivitách v zboroch.

Navštívili sme celkovo 10 zariadení sociálnych služieb: Centrum pre seniorov Fetzler Klinik Stuttgart, Geriatrické centrum – Esslingen–Kennenburg, Nadáciu Botnang: Domov Karla Wackera, DSS v Pliezhausene na Schulbergu – zariadenie Bruderhausdiakonie, Domov dôchodcov v Reutlingene, Dom na Osterbergu – Tubingen, IAV Sindelfingen – koordináčne centrum služieb pre seniorov, Diakonickú ADOS – Herrenberg, Domov dôchodcov – Herrenberg, Nadáciu Samaritán: Ammerbuch – domov a denný stacionár.

Tento poznávací pobyt bol pre všetkých účastníkov obohacujúci a inšpirujúci. Mali sme možnosť vidieť a poznávať diakonickú službu našich partnerov Nemecku, ktorá vyplýva a vychádza z poverenia nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista.

Formy a systém sociálnej pomoci je detailne prepracovaný a rokmi overený. Oslovujúca bola osobná zariadenosť, ochota a láska pracovníkov i dobrovoľníkov jednotlivých zariadení slúžiť tým, ktorí túto pomoc potrebujú.

Aj touto cestou chcem úprimne za všetkých zúčastnených vyjadriť poďakovanie Ústrediu Evanjelickej Diakonie ECAV na Slovensku za sprostredkovanie tohto študijného pobytu a taktiež vyjadriť poďakovanie za pozvanie partnerskému Diakonickému dielu Württemberg.

Je na mieste položiť si otázku –

Ako slúžiť Pánu Bohu? Tak, že slúžime blížnym!

Boží dar, ktorý každý z nás dostal, je dar, ktorý dlhujeme svojmu blížnemu. Sám Pán Ježiš Kristus videl a meral veľkosť človeka práve službou a nie jeho postavením. Preto služba - diakonia sa má diať s vedomím moci, ktorú nám Pán Boh dáva.

Kresťan má v každom čase a na každom mieste rozličné príležitosti k službe. Avšak otvorene treba priznať, že mnoho príležitostí slúžiť neraz sami prehráme, pretože nie sme dostatočne vnímaví, otvorení, ochotní, citliví ani spontánni reagovať na potreby tých, ktorí sa nachádzajú v núdzi a ktorí potrebujú naše povšimnutie a ochotu pomôcť.

Diakonia je služba, ku ktorej nemôžeme pristupovať s vedomím vlastného zisku. Naším kapitálom je otvorené a ochotné srdce. Pán Ježiš robil podradnú službu a v tom nám dal tiež príklad – umýval nohy svojim učeníkom a posluhoval malomocným.

Je potrebné, aby sme zamysleli osobne, aj v našich cirkevných zboroch nad zmyslom a významom nášho nasledovania Pána Ježiša Krista, majúci na zreteli slová apoštola Pavla: „*Tak zmýšľajte medzi sebou ako aj Ježiš Kristus, ktorý mal podobu Božiu a svoju rovnosť s Bohom nepokladal za lúpež, ale vzdal sa hodnosti, vzal na seba podobu služobníka, podobným sa stal ľuďom a keď sa zjavil ako človek, ponížil sa a bol poslušný do smrti a to do smrti na kríži.*“ (Fil 2, 5-8).

Martina Tlkancová

Základné znaky neformálneho vzdelávania:

- * rovnovážna koexistencia a spolupráca medzi poznávacou, emocionálnou a praktickou dimenziou vzdelávania;
- * spájanie individuálneho a spoločenského vzdelávania;
- * zamerané na aktivitu účastníka;
- * holistické a orientované na proces;
- * blízke k záujmom bežného života, založené na skúsenostiach a orientované na učenie cez činnosť, používanie interkulturálnych výmen;
- * zámerné, dobrovoľné a (ideálne) prístupné všetkým;
- * sústreď sa na vyjadrenie a prax hodnôt a zručností demokratického života

Zdroj: www.minedu.sk

Novinky z ÚSTREDIA EVANJELICKEJ DIAKONIE

● Od 1. apríla 2007 sestra farárka **Lýdia Nad'ová** pôsobí v Cirkevnom zbore ECAV v Slavošovciach. Ústredie ED v mene detí na onkologickom oddelení v DFNSP na Kramároch v Bratislave jej úprimne ďakuje za doposiaľ vykonávanú klinicko - pastorálnu starostlivosť, ako aj za aktivity na Ústredí ED.

● **Mgr. Milan Halža, PhD.** nastúpil dňa 1. apríla 2007 na základe výberového konania na miesto riaditeľa SED Trnava, Domova dôchodcov a sociálnych služieb.

● 31. marca 2007 ukončila Európsku **dobrovoľnícku službu** v SED Horné Saliby Marína Faragová zo Srbska. Pobyt počas celého roka projektovo a organizačne zabezpečoval Referát medzinárodnej práce mladých ľudí ED. Projekt bol financovaný z prostriedkov Európskej únie, program Mládež. Marína priniesla do svojej služby radosť a optimizmus, ktoré rozdávala klientom i spolupracovníkom. Veríme, že naša spolupráca neskončila!

Marína Faragová

● V dňoch 8. až 10. marca 2007 sa uskutočnila **Študijná cesta pracovníkov Diakonie**. Pobytu sa zúčastnilo 25 pracovní-

kov, ktorí spoznali zariadenia sociálnych služieb pre seniorov nemeckého Diakonického diela Württemberg.

● Miroslava Kurišová, správkyňa SED Veličná, absolvovala v dňoch 18.2. až 9.3.2007 **stáž v zariadení** v Nemecku. V Bruderhaus Diakonii v Dettingene spoznala formy rôzne sociálnej práce s ľuďmi s mentálnym postihnutím: chránené bývanie, denný stacionár a chránené dielne. Rozľahlý komplex poskytoval aj možnosť pracovnej terapie na biofarme. Pobyt finančne a organizačne podporilo Diakonické dielo Württemberg a Ústredie ED. Táto forma stáží je možná aj pre ďalších pracovníkov ED ovládajúcich nemčinu na dobrej úrovni.

● Humanitárne **potravinové balíky** v počte 90 ks poskytla Strediskám ED Slovenská katolícka diakonia so sídlom v Nitre. Referát osobitnej pomoci ED pomoc koordinoval.

● Sedem záujemcov o dobrovoľnícku službu, dvaja bývalí dobrovoľníci, nemecká kolegyňa Gerda Leitmann a pracovníčka referátu ED sa stretli 31. marca 2007 v Senci na Informačno - výberovom seminári na program **Dobrovoľnícky sociálny rok v Nemecku**. Všetci mladí ľudia spĺňali jazykovú podmienku a tak budú od septembra rok pracovať ako dobrovoľníci v diakonických zariadeniach v okolí Stuttgartu s ľuďmi s mentálnym postihnutím a starými ľuďmi.

Informačný a výberový seminár

Diakonia.sk

Časopis Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku.

Vydáva Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku.
Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku, Palisády 46, 811 06 Bratislava.
E-mail: diakonia@diakonia.sk, 02/5441 7498.

Šéfredaktor Ing. Ján Huba.

Tlač: Ultra Print, s.r.o.

Vychádza 4x ročne.
Registračné číslo: 3472/2005.

Časopis je bezplatný.

Jeho vydávanie môžete podporiť formou Tlačového fondu ED, na číslo účtu: 584759183/7500 ČSOB, a.s. Bratislava, Variabilný symbol 8811.
Príspevky a fotografie do časopisu zasielajte na poštovú adresu: Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku, P. O. Box 82, 814 99 Bratislava,
alebo e-mailom: media@diakonia.sk